

БАДЕН

Текст и снимки: Драгомира Никова

Баден до Виена (Baden bei Wien) е малък, забележителен град в архитектурен стил Biedermeier, средище на многовековни традиции и културен живот. Той е разположен на 26 км южно от Виена. Това, което остава като най-силно впечатление у хората, веднъж посетили Баден, е местност с много минерални извори, цвята и редуващи се забележителности, насочващи ни към интересната история на града.

Снимки:

1. Паркът на Казино Баден
2. Josefsplatz в Баден
3. Къщата на Бетовен

Преди повече от 1000 години, около крепостта-замък Баден възниква крепостно село със собствена защитна стена и две порти. По онова време Баден е бил защитаван от осем крепости, а към всяка крепост или замък са принадлежали по едно или две села, от чиито данъци са се препитавали рицарите. Крепостите на Баден били: Scharfeneck, Rauhenstein, Rauheneck, Weikersdorf, Baden, Leesdorf, Rohg, както и най-малката крепост, която нито веднъж не е получила собствено име и остава известна като „der Turn“, днешен Sauerhof. Някои от крепостите с времето били изоставени и днес са останали просто руини, напомнящи за тях, а останалите са престроени в замъци, които все още се стопанисват. Към природните забележителности на Баден принадлежи Helenental. Това е красива долина, започваща от Mayerling и завършваща в Баден. Именно в началото на тази долина се намират крепостите Raucheneck и Rauchenstein.

Едно от най-големите богатства на града още от Римско време си остават минералните извори и бани. Топлите сярни извори били познати на Римляните като „Itinerarium Antonini“. Тъкмо от времето на император Клавдий /41– 54 год. от нов. ера/ мястото придобива отличителното име Aquae, което съвсем еднозначно определя местността като забележителна с лечебните си извори. През 869г. името е сменено с Radun . По-късно през 1480 год. областта получава правото и статута на град.

Най-драстичните преживявания в историята на града са свързани с турските нападения, които разрушават Баден през 1529 и през 1683 год., следват чумните епидемии, които заливат страната през 1713 год. и голямото опожаряване на града през 1714 год.

Keiser Franz I прекарва всяко лято в Баден от 1796 до 1834 год. и издига града в своя лятна резиденция. След големия пожар през 1812 год. градът се изгражда наново в Бидермайер стил по плановете на архитекта Joseph Kornhäusel.

През Първата световна война главнокомандващият на Кайзерската армия установява войските си тук. По време на Втората световна война голяма бомбардировка на 2 април 1945 год. разрушава много от сградите в града. От 1945 до 1955 год. Баден бил главна квартира на руската окупаторска сила в Австрия. След 1965 год. била обновена цялата туристическа инфраструктура на областта и днес все още остава едно привлекателно и интересно място за много туристи. Градът се определя като една от най-значимите лечебни местности на Австрия.

Снимки:

4. Градският театър в Баден
5. Pfarrkirche
6. Паметник на братя Щраус
7. Паркът на Казино Баден

Отделните вили, дворци, високо разположени буржоазни къщи и площи носят почерка и имената на големите архитекти от времето на епохите Biedermeier и Jugendstil.

Към културната история на града принадлежат имената на Wolfgang Amadeus Mozart и Ludwig van Beethoven, които са живели и композирали тук. Franz List, братята Strauss, Carl Michael Ziehrer, Karl Millöcker и писателят Stefan Zweig. Към значимите личности на града принадлежат: откривателят на кръвните групи и носителят на Нобелова награда Карл Ландщайнер (1868-1943); австрийската актриса Луси Енглиш; легендарният австрийски спортен журналист и спортен коментатор Хериберт Майзел (1920-1966); художникът Арнулф Райнер (1929); театралният режисьор и интендант Макс Райнхард (1873-1943); писателката Марлене Щреерувитц (1950*); композиторият Игнац Витцхумб (1724-1816); композиторият Карл Комцак (1850-1905); композиторият Карл Игнац Умлауф (1824-1902); поет, писател и градски архивар Херман Ролет (1819-1904); кабаретистът и автор Ралф Виенер 1924*; актрисата Елизабет Воска; австрийската хокейна звезда на Националната хокейна лига Томас Ванек 1984*.

В Баден са разположени четири музея - Rollett-Museum, Keiser Franz Joseph Museum, Beethovenhaus, Puppenmuseum.

Rollet-Museum съхранява частната колекцията на доктор Anton Franz Rollet, която през 1806 год. се оказва една от най-богатите колекции със зооботаническо, етнографско и културно-историческо съдържание. Сбирката наброява 119 бюста, 78 черепа, 20 енкаустики и 25 маски. Една със сигурност направена приживе маска на Наполеон и маската на сина му Herzog von Reichstadt, направена след смъртта му, са сред най-интересните експонати на музея.

Особено впечатляваща музейна забележителност в Баден е Beethovenhaus. В тази къща Бетовен работи от 1821 год., а през 1823 год. завършва своята „IX Симфония“, или произведението, известно още като „Ода на радостта“. Ludwig van Beethoven често е посещавал Баден, дори е имал свое любимо място за разходка, което и до днес носи името му в централния парк на града. Жилището, което е наемал, обхваща една всекидневна, спалня и преходни стаи, които и до днес съхраняват цялата документация, която издава връзките на Beethoven с Baden и приятелствата му в Niederösterreich.

През 1784 год. Моцарт посещава своя пребиваващ поради лечение баща в Баден. „Baden ist ein kleines Stättl. Der Bäder gibt es sehr viele; alles auf die Arth wie in der Gastein, nur daß sie bequemer gebaut sind...“, пише бащата на Моцарт – Леополд, в едно писмо до неговата жена от един излет, който е предприел с малкия Моцарт по време на един от престойте си във Виена през август 1773 год.

Моцарт работи в Баден върху операта „Вълшебната флейта“. На 10 юли 1791 год. сам композиторият дирижира своята B-Dur-Messe KV 275 във Pfarrkirche.

За последен път посещава Баден на 15 ноември 1791 год., за да вземе и придружи Констанце и своя син Карл обратно до Виена. Семейството е пребивавало за известен период в Баден, в една от централните сгради на града, близо до игрален дом, който по-късно се превръща в казино.

В Baden bei Wien се намира първото и най-старо Казино в Австрия. Вратите на казино Баден се отварят официално през 1934 год. След преустройството му през 1995 год., става едно от най-големите и красиви в Европа.

Всяка година в периода 9-24 юни се състоят Баденските дни на розата в Розариум Баден, който привлича посетители и чрез летните музикални концерти, разположени в Оранжерията на розариума в Doblhoffpark.

В Баден се намира известният Operetten Metropole Baden, който се радва на постоянен интерес от почитателите на оперетното изкуство в Австрия. Вратите на Stadttheater Baden са отворени целогодишно с изключение на летния сезон, когато спектаклите се преместват в лятна Арена Баден.

Културата в Баден винаги си е била у дома, казват местните жители и имат основание да се гордеят с това от векове. Посетете Баден и му се насладете!

